TEMA 5.2

CONTROLS, REGISTRES CORPORALS I ADN

Vies públiques · escorcolls · intimitat · integritat física · identificadors genètics

MAPA COMÚ DEL TEMA 5

1 · Vies públiques | 2 · Registres | 3 · Cos i drets | 4 · ADN

5.1 **DOMICILI**

Entrada, registre i prova

5.2 **ESPAI PÚBLIC I COS**

Controls, escorcolls i ADN

5.3 **REUNIÓ**

Manifestacions i ordre públic

ITINERARI D'AQUEST BLOC

1 Restricció del trànsit i controls preventius.

2 Comprovacions, registres i ocupació d'objectes.

3 Escorcolls, inspeccions i intervencions corporals.

4 Obtenció, inscripció i ús policial de perfils d'ADN.

LLIBERTAT I ÚS DE L'ESPAI PÚBLIC

- La llibertat permet organitzar la pròpia vida sense pertorbacions arbitràries.
- La circulació o permanència en vies públiques pot limitar-se només amb habilitació legal.
- La intervenció preventiva exigeix una situació concreta i dura el temps imprescindible.
- Legalitat, necessitat i proporcionalitat continuen sent el marc d'anàlisi.

CONNEXIÓ AMB EL TEMA 4

Distingiu limitació breu de moviment, trasllat identificatiu i detenció segons intensitat, finalitat i duració.

RESTRICCIÓ DEL TRÀNSIT: ART. 17 LOPSC

- Es pot limitar la circulació o permanència davant alteracions de la seguretat o convivència, o indicis racionals que es produiran.
- Es poden establir zones de seguretat per prevenir o restablir la normalitat.
- La duració ha de limitar-se al temps imprescindible.
- També es poden ocupar preventivament objectes susceptibles de ser utilitzats en accions il·legals.

CONTROLS EN VIES, LLOCS I ESTABLIMENTS

- Han de perseguir prevenir delictes d'especial gravetat o alarma social, descobrir-ne els responsables o detindre'ls.
- Només poden establir-se quan resulten indispensables.
- Poden incloure identificació de persones, registre de vehicles i control superficial d'efectes personals.
- No són controls generals sense finalitat concreta.

COMPROVACIONS I REGISTRES: ART. 18 LOPSC

- Permeten actuar sobre persones, béns i vehicles davant risc potencialment greu, possible delicte o alteració de seguretat.
- La ciutadania ha de col·laborar i no obstaculitzar l'actuació legítima.
- Es pretén evitar l'ús il·legal d'armes, explosius o substàncies perilloses.
- Es pot acordar l'ocupació temporal d'objectes o mitjans d'agressió quan siga necessari.

REGLES COMUNES: ART. 19 LOPSC

- Aquestes diligències no estan subjectes automàticament a les formalitats de la detenció.
- Això no exclou les garanties constitucionals ni permet prolongar-les indefinidament.
- L'aprehensió d'objectes s'ha de fer constar en acta, que signa la persona interessada.
- Si es nega a signar, s'ha de deixar constància expressa.
- L'acta gaudeix del valor provatori reconegut per la llei, susceptible de contradicció.

REGISTRE CORPORAL EXTERN: PRESSUPÒSITS

- Ha d'existir una base racional per pensar que permetrà trobar instruments, efectes o objectes rellevants.
- El registre és extern i superficial.
- L'agent ha d'informar immediatament i de manera comprensible de les raons.
- La diligència ha de respectar ingerència mínima, dignitat i intimitat.

COM S'HA DE PRACTICAR L'ESCORCOLL?

- Com a regla general, per un agent del mateix sexe que la persona afectada.
- Si cal deixar visibles parts normalment cobertes, s'ha de fer en un lloc reservat.
- S'ha de deixar constància escrita de les circumstàncies.
- Davant oposició només poden emprar-se les mesures indispensables, idònies, necessàries i proporcionades.

PROBLEMES D'INDETERMINACIÓ DE L'ART. 20

- La referència a "indicis racionals" exigeix motivació individualitzada.
- La categoria d'objectes rellevants no pot interpretar-se sense límits.
- Descobrir parts normalment cobertes incrementa la ingerència en la intimitat.
- La pràctica ha de sotmetre's a control a partir de les circumstàncies concretes.

DEBAT

Quins indicis mínims haurien de constar en l'acta perquè el registre puga ser revisat posteriorment?

INSPECCIÓ I INTERVENCIÓ CORPORAL

INSPECCIÓ O REGISTRE

- Reconeixement del cos o de parts corporals.
- Normalment no lesiona el cos.
- Pot afectar la intimitat corporal.
- Exemples: reconeixement, examen superficial o inspecció de cavitats.

INTERVENCIÓ CORPORAL

- Extracció d'elements o exposició a tècniques mèdiques.
- Afecta la integritat física.
- Pot ser lleu o greu segons risc i sacrifici.
- Exemples: sang, cabell, biòpsia o proves radiològiques.

INTEGRITAT FÍSICA: INCOLUMITAT CORPORAL

- L'art. 15 CE protegeix davant lesions o menyscabaments del cos o de l'aparença externa sense consentiment.
- No cal que existisca dolor o risc sanitari perquè hi haja ingerència.
- El malestar, patiment o perill per a la salut incrementen la intensitat de l'afectació.
- La STC 207/1996 sistematitza els requisits de les intervencions corporals.

REQUISITS DE TOTA INTERVENCIÓ CORPORAL

- Fi constitucionalment legítim vinculat a la investigació.
- Habilitació legal i, quan correspon, autorització judicial motivada.
- Idoneïtat, necessitat i proporcionalitat estricta.
- Execució per personal sanitari i especialització adequada en intervencions greus.
- Respecte de la dignitat i prohibició absoluta de tractes inhumans o degradants.

LA SALUT MARCA UN LÍMIT INFRANQUEJABLE

- No es pot acordar una intervenció que comporte un risc o perjudici rellevant per a la salut.
- La valoració ha d'atendre les circumstàncies objectives i personals.
- Les mesures coercitives mai poden excedir el mínim indispensable.
- La necessitat probatòria no elimina el control mèdic ni la dignitat.

ALIMENTACIÓ FORÇOSA EN VAGA DE FAM

- La STC 137/1990 considera afectada la integritat quan s'imposa assistència mèdica contra la voluntat.
- En el context penitenciari, el TC connectà la intervenció amb el deure administratiu de protegir vida i salut.
- El cas mostra la tensió entre autonomia, integritat, vida i relació de subjecció especial.
- La solució no es trasllada automàticament a qualsevol context.

PREGUNTA

Existeixen elements específics de la relació penitenciària condicionen la ponderació?

ADN: UTILITAT I RISCOS

- Els perfils genètics permeten identificar persones, cadàvers i desapareguts.
- Poden vincular mostres biològiques amb una investigació penal.
- La seua capacitat identificativa exigeix garanties de recollida, anàlisi, conservació, accés i cancel·lació.
- No s'ha de confondre la mostra biològica amb el perfil identificador incorporat a la base.

BASE POLICIAL D'ADN: OBJECTE

- La LO 10/2007 integra en una base única determinats fitxers de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.
- Inclou perfils obtinguts en investigacions criminals i en identificació de cadàvers o persones desaparegudes.
- Depén del Ministeri de l'Interior mitjançant la Secretaria d'Estat de Seguretat.
- Només poden inscriure's identificadors que revelen identitat i sexe, no informació genètica clínica.

QUINS PERFILS PODEN INSCRIURE'S?

- Perfils de mostres trobades o obtingudes de persones sospitoses, detingudes o investigades en els supòsits legals.
- Delictes greus i determinats delictes contra vida, llibertat, indemnitat sexual, integritat o patrimoni violent.
- Delinqüència organitzada en els termes legals.
- Perfils destinats a identificar restes cadavèriques o persones desaparegudes.

OBTENCIÓ DE LA MOSTRA I INSCRIPCIÓ NO SÓN EL MATEIX

- L'art. 3 LO 10/2007 determina quins perfils s'inscriuen, no autoritza per si mateix qualsevol extracció.
- Amb consentiment, aquest ha de ser exprés, informat i documentat.
- Si la persona detinguda consent, és necessària assistència lletrada.
- Davant oposició al frotis bucal, cal autorització judicial i només mesures coactives mínimes, proporcionades i respectuoses amb la dignitat.

Separeu tres fases: obtenció de la mostra, anàlisi del perfil i inscripció i ús en la base.

SÍNTESI: GRADUAR LES GARANTIES

- Un control de trànsit, un escorcoll i una extracció biològica no tenen la mateixa intensitat.
- Cada actuació exigeix pressupòsits, finalitat i garanties proporcionades al dret afectat.
- La intimitat corporal i la integritat física poden concórrer, però no són intercanviables.
- En ADN, la licitud s'ha d'examinar en totes les fases del tractament.

ACTIVITAT FINAL: ESCALA D'INGERÈNCIA

- Ordeneu de menor a major ingerència: control d'efectes, escorcoll superficial, exposició de parts cobertes, frotis bucal i extracció de sang.
- Identifiqueu el dret afectat i la base legal de cada mesura.
- Determineu quan cal lloc reservat, constància escrita, personal sanitari, lletrat o autorització judicial.